

Harrastusyhdistyksen taloushallintoon vaikuttava lainsäädäntö

Johanna Tuomi

Tekijä(t) Johanna Tuomi	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Opinnäytetyön nimi Harrastusyhdistyksen taloushallintoon vaikuttava lainsäädäntö	Sivu- ja liitesivumäärä 23 + 0
<p>Opinnäytetyössä käsitellään vapaaehtoistoimintaan perustuvan yleishyödyllisen harrastusyhdistyksen taloushallintoa ja siihen liittyvää lainsäädäntöä. Tavoitteena on koostaa yhteen olennaisin materiaali vapaaehtoistojen varten. Rekisteröity yhdistys on yhdistyslain mukaisesti velvollinen huolehtimaan kirjanpitoaan lainmukaisuudesta sekä esteettömän henkilön suorittamasta toiminnan- tai tilintarkastuksesta. Kirjanpitolaki määrittelee yhdistyksen olevan kirjanpitovelvollinen ja kertoo yksityiskohtaisesti, mistä osista yhdistyksen kirjanpito koostuu.</p> <p>Pääosa yhdistyksen säännellyistä velvollisuuksista voidaan ja pitää nykyään suorittaa sähköisesti. Yhdistyksen nimenkirjoitusoikeudellinen voi sähköisesti valtuuttaa myös muita henkilöitä toimimaan yhdistyksen nimissä. Kaikilla rekisteröidyillä yhdistyksillä on nykyään Y-tunnus, jota tarvitaan mm. veroilmoituksen tekoon.</p> <p>Vuodesta 2017 voimassa ollut rahanpesulaki ei suoraan aseta velvoitteita yhdistyksille, mutta vaikuttaa epäsuorasti jokaisen yhdistyksen toimintaan. Tämän vuoksi yhdistysten olisi hyvä olla tietoisia asiasta ja valmistautuneita sen seurauksiin. Rahanpesulain mukaisesti ilmoitusvelvollisten tahojen, kuten pankkien, maksunvälittäjien ja kirjanpitopalveluntarjoajien tulee tunnistaa asiakkaansa ja todentaa näiden vastuuhenkilöiden henkilöllisyys. Yhdistyksen tosiasiallisina edunsaajina pidetään rekisteröityjä hallituksen jäseniä, jolloin ilmoitusvelvolliselle on tarpeen toimittaa heidän henkilötietojaan.</p> <p>Yhdistyksiä koskevat myös eri verolait. Vuodesta 2019 käytössä ollut tulorekisteri vaikuttaa myös yhdistysten toimintaan, sillä yhdistys voi oikeushenkilönä olla velvoitettu toimimaan sekä tulorekisteri-ilmoituksen tekijänä että tulorekisteriin rekisteröitynä tulonsaajana. Tulorekisteriin kirjataan sekä veronalaisia että verovapaita suorituksia, joten yhdistyksen tulee tuntee sille asetetut velvollisuudet ja ilmoittamisen määräajat. Esimerkiksi kilometrikorvauksia voidaan maksaa verovapaasti, mutta nämä tulee silti ilmoittaa tulorekisteriin.</p> <p>Yhdistyksen on mahdollista kerätä rahaa esimerkiksi järjestämällä keräyksiä tai arvontoja. Tällöin yhdistyksen tulee tuntee rahankeräys- ja arpajaislaista tulevat velvollisuudet liittyen luvanhakuun, ilmoittamiseen ja tuottojen verotukseen. Työssä kerrotaan tiivistetysti myös talkootyön ja myyntitoiminnan sääntelystä ja verotuksesta.</p> <p>Yhdistyksen antamille stipendeille, apurahoille tai tunnustuspalkinnoille on määritelty selkeät raamit, joiden perusteella määritellään maksusuorituksen veronalaisuus. Apurahoista vain opiskeluun, tieteeseen tai taiteeseen annetut voivat olla saajalleen veronalaisia. Yhdistys voi kuitenkin antaa vapaaehtoiselle verovapaasti tunnustuspalkinnon.</p>	
Asiasanat yhdistystoiminta, lainsäädäntö, velvollisuudet, vapaaehtoistyö, harrastukset	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Aiheen valinta, rajaukset ja työn tavoitteet	1
1.2	Työn rakenne	1
2	Yhdistyksen taloushallintoon vaikuttavasta sääntelystä yleisesti	3
2.1	Yhdistyksen määrittely	3
2.2	Yhdistyslaista tulevat velvollisuudet yhdistyksen taloudenpidolle	3
2.3	Kirjanpitolaki ja -asetus	4
2.3.1	Kirjanpitovelvollisuus	4
2.3.2	Tositteet ja kirjanpitomateriaalin säilytys	4
2.3.3	Tilinpäätös.....	4
2.3.4	Toimintakertomus.....	5
2.3.5	Tilintarkastus tai toiminnantarkastus.....	5
2.3.6	Toiminnantarkastuksen sisältö	6
2.4	Lakisääteisten velvollisuuksien mukaiset toimet käytännössä	7
3	Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä	8
3.1	Rahanpesulaki pääpiirteittäin	8
3.2	Tiettyjä toimijoita koskevat lakisääteiset velvoitteet	8
3.3	Tosiasiallinen edunsaaja.....	9
3.4	Lakisääteiset tunnistamistiedot	9
4	Yhdistystoiminnan verotus ja tulorekisteri.....	10
4.1	Yhdistystoiminnan veronalaisuus	10
4.2	Tulorekisteri	10
4.3	Yhdistyksen maksamat kulukorvaukset.....	11
4.4	Yhdistyksen maksamat palkkiot ja työkorvaukset.....	12
5	Muita yhdistystoiminnan taloushallintoon liittyviä lakeja ja toimintoja	13
5.1	Rahankeräyslaki ja arpajaislaki	13
5.1.1	Rahankeräyslain säännökset yhdistykselle	13
5.1.2	Arpajaistoiminta ja yhdistys	14
5.2	Talkoot ja myyntitoiminta.....	16
5.2.1	Talkootyö	16
5.2.2	Kahviotoiminta ja tuotemyynti.....	16
5.3	Palkinnot, apurahat ja tunnustukset	17
5.3.1	Palkinnot	17
5.3.2	Apurahat, stipendit ja tunnustuspalkinnot	18
6	Johtopäätökset ja arviointi.....	19
	Lähteet	21

1 Johdanto

1.1 Aiheen valinta, rajaukset ja työn tavoitteet

Tässä opinnäytetyössä kerron säädöksistä, jotka vaikuttavat oikeushenkilön, kuten yhdistyksen taloudenpitoon. Tarkastelen lainsäädäntöä rekisteröidyn harrastusyhdistyksen näkökulmasta. Keskityn työssäni erityisesti siihen, miten tulorekisteri ja niin sanottu rahanpesulaki vaikuttavat yhdistyksen taloushallintoon. Kerron, millaisia asioita yhdistyksen toimijoiden tulee näiden tuoreiden säädäntömuutosten johdosta tehdä ja kuinka nämä asiat käytännössä tapahtuvat.

Tavoitteenani on selkeyttää eri säädösten määrittämiä tehtäviä yhdistyksille, jotka toimivat vapaaehtoisvetoisesti. Yleishyödylliset yhdistykset ovat usein voittoa tavoittelemattomia eli hankkivat rahaa vain tarkoituksensa mukaisen toiminnan kulujen kattamiseen. Tästä huolimatta uusi säädäntö liittyen tulorekisteriin ja rahanpesun estämiseen koskee myös yleishyödyllisten yhdistysten toimintaa, sillä esimerkiksi tulorekisteriin merkittävien matkakulukorvausten kohdalla ei ole euromääräistä alarajaa, ja rahapesulaki velvoittaa pankkeja tunnistamaan ja todentamaan myös yhdistysasiakkaitensa päätöksentekijät. Olen rajannut työn ulkopuolelle suuret harrastusyhdistykset, joilla on todennäköisemmin ammattilaisia hoitamassa yhdistyksen taloushallintoa, sekä tilanteet, joissa yhdistyksillä on palkattuja työntekijöitä.

1.2 Työn rakenne

Aluksi kerron tiiviisti siitä, mitä velvoitteita kuuluu rekisteröidyn yhdistyksen perustoimintaan. Jo yhdistyksen rekisteröinnistä seuraa velvoitteita, joita määritellään yhdistys- ja kirjanpitolaissa. Yhdistyksen rekisteritietojen päivitys ja esimerkiksi tulorekisteri-ilmoitukset tulee nykyään tehdä sähköisesti ja nimenkirjoitusoikeudelliset voivat tuoreen Suomi.fi-palvelun kautta valtuuttaa myös muita luonnollisia henkilöitä toimimaan yhdistyksen nimissä. Kerron omassa osiossaan siitä, miten rahanpesulaki vaikuttaa epäsuorasti jokaisen yhdistyksen toimintaan, ja minkä takia yhdistysten olisi hyvä olla tietoisia asiasta ja valmistautuneita sen seurauksiin. Työn neljännessä osassa kirjoitan siitä, miten eri verolait ja vuodesta 2019 käytössä ollut tulorekisteri koskevat yhdistyksiä ja vaikuttavat yhdistysten toimintaan. Viidenteen osaan olen koonnut muutamia muita lakeja ja asioita, jotka voivat vaikuttaa myös yhdistyksen toimintaan. Yhdistyksen on esimerkiksi mahdollista kerätä rahaa järjestämällä keräyksiä tai arvontoja. Tällöin yhdistyksen tulee tuntea rahankeräys- ja arpajaislaista tulevat velvollisuudet liittyen luvanhakuun, ilmoittamiseen ja tuottojen verotukseen. Kirjoitan lisäksi lyhyesti talkootyön ja myyntitoiminnan sääntelystä ja verotuksesta, sekä yhdistyksen mahdollisuuksista antaa apurahoja tai tunnustuspalkintoja.

Seuraavaksi selostan muutamien tutkielmani kannalta keskeisten käsitteiden virallisia määritelmiä tai niille vakiintuneita tarkoituksia.

Asiakkaan tunnistaminen: Asiakkaan henkilöllisyyden selvittäminen esimerkiksi yhdistysrekisteriotteesta. Esimerkiksi pankin tulee tunnistaa, kuka sen asiakas on.

Asiakkaan todentaminen: Sen vahvistaminen, että asiakkaan edustaja on se henkilö, joka väittää olevansa. Esimerkiksi henkilöllisyystodistuksella voidaan todentaa, että luonnollinen henkilö on yhdistyksen rekisteröity edustaja.

Kirjanpidon tili: Ryhmä, jonka alle kirjataan tiettyyn teemaan liittyvät tulot ja menot. Ei siis viittaa pankkitiliin tai -tileihin.

Pienkeräys: Rahankeräyslain mukainen rahankeräys, jolle ei tarvita rahankeräyslupaa, jonka tuotto on enintään 10.000 euroa ja jonka keräysaika on enintään kolme kuukautta.

Toimintakertomus: Kirjanpitolain mukainen tiettyjen yhteisöjen tilinpäätöksen pakollinen ja määrämuotoinen osa tai yhdistyksille suositeltava vapaamuotoinen raportti tilikauden toiminnasta ja tapahtumista.

Tosiasiallinen edunsaaja: Luonnollinen henkilö, joka hyötyy yhteisön tekemistä päätöksistä ja on itse niissä vaikutusvaltainen.

Tosite: Todiste suoritetusta maksusta tai rahansiirrosta, usein ostoksesta saatu kuitti.

Vastuuvapaus: Tilivelvollisille eli hallitukselle ja muille mahdollisille päätöksentekijöille yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa myönnettävä vapautus, jolla yhdistyksen jäsenistö toteaa, ettei päättyneen toimintakauden hallinnossa ja tileissä ole huomautettavaa.

2 Yhdistyksen taloushallintoon vaikuttavasta sääntelystä yleisesti

2.1 Yhdistyksen määrittely

Yhdistystoiminnan käsikirjan (Loimu 2012, luku 2.1) mukaan yhdistys on vähintään kolmen ihmisen muodostama, aatteellista tarkoitusta varten perustettu ja pysyväksi tarkoitettu ihmisten yhteenliittymä. Harrastusyhdistykset ovat usein yhdistyslain (1989/503, 1 luku) tarkoittamia yhteisöjä, joiden tarkoituksena ei ole tuottaa toimijoilleen taloudellista hyötyä, vaan ne harjoittavat ainoastaan taloudellisesti vähäarvoista toimintaa, minkä tulee olla niiden säännöissä määritelty. Myös rekisteröimättömän yhteisön toiminta voi olla yhdistystoimintaa, mutta vain rekisteröity yhdistys muodostaa itsenäisen oikeushenkilön eli toisin sanottuna voi tehdä sitoumuksia, kuten sopimuksia, omissa nimissään (Loimu 2012, luku 2.3).

2.2 Yhdistyslaista tulevat velvollisuudet yhdistyksen taloudenpidolle

Yhdistyksen hallitus on vastuussa varsinaisen yhdistyksen tarkoituksen mukaisen toiminnan ohessa siitä, että eri lakien ja säädösten yhdistykselle antamat velvollisuudet tulevat täytetyiksi. Näitä tehtäviä yleensä jaetaan eri henkilöille ja yhdistyksellä onkin usein puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi esimerkiksi vakituinen sihteeri, taloudenhoitaja ja jäsenasioiden hoitaja. Itse yhdistystoimijana, useamman yhdistyksen hallituksessa toimineena ja yhden puheenjohtajan tehtävää hoidettuani olen ajoittain huomannut, että on hieman hankalaa hahmottaa kaikkea sitä sääntelyä, joka yhdistyksen toimintaan liittyy. Yhdistystoimintaan liittyvää sääntelyä löytyy yhdistyslain lisäksi useammasta eri laista tai asetuksesta sekä mm. Verohallinnon päätöksistä. Tämä ei tietenkään poista hallituksen vastuuta. (Loimu 2012, 6 luku) Laeissa määritellään seuraamukset sellaisia tilanteita koskien, joissa säännöksiä ei tietoisesti noudateta tai niissä määritellyjä velvollisuuksia laiminlyödään. Osa rikkomuksista saattaa johtaa hallituksen jäsenen henkilökohtaiseen rikosvastuuseen.

Yhdistyslaissa tehdään oletus siitä, että mikään yhdistys ei voi toimia ilman jonkinlaista taloudellista toimintaa, sillä laki määrää (1989/503, 8 §) säännöissä sovittavaksi muun muassa yhdistyksen tilikaudesta, tilinpäätöksen vahvistamisajankohdasta ja varojen käytön kohteesta yhdistyksen purkautuessa. Yhdistyslain 35 §:n mukaisesti yhdistyksen kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varallisuuden hoidon luotettavasta järjestelystä vastaa yhdistyksen hallitus. Lisäksi 38 §:ssä yhdistyslaki määrittelee velvollisuuden tilin- tai toiminnantarkastukseen.

2.3 Kirjanpitolaki ja -asetus

2.3.1 Kirjanpitovelvollisuus

Kaikki yhteisöt, mukaan lukien yhdistykset, ovat kirjanpitolain 1 luvun 1 §:n mukaan kirjanpitovelvollisia. Kirjanpidon tulee antaa yhdistyksen taloudellisesta tilanteesta riittävä ja oikea kuva näyttämällä, mistä yhteisön tulot tulevat, mihin rahaa käytetään ja mikä on toiminnan taloudellinen tulos. Jokaiselta tilikaudelta tulee olla tilikartta, jossa eritellään käytetyt kirjanpidon tilit ja selitetään jokaisen tilin sisältö eli käyttötarkoitus. (Kirjanpitolaki 2 luku 2 §) Yhdistys on velvollinen pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa (KPL 1 luku 2 §), missä kaikki tapahtumat merkitään kahdelle kirjanpitotilille. Toisen tilin kirjaus kertoo, mistä raha on saatu ja toisen, mihin raha on käytetty (Tomperi 2019, luku 2). Esimerkiksi yhdistyksen pankkitilille saapunut jäsenmaksu tulee kirjata sekä pankkitilin tapahtumiin että kirjanpitotilille jäsenmaksutuotot. Lisäksi kirjaukset on luetteloitava sekä niin sanottuun päiväkirjaan että pääkirjaan, eli kirjauksia pitää voida tarkastella sekä aika- että asiajärjestyksessä (Loimu 2012, 110). Päiväkirjassa kirjaukset ovat päivämääräjärjestyksessä tilikauden ensimmäisestä päivästä juoksevasti viimeiseen. Asiajärjestyksessä kirjaukset esitetään tileittäin, eli esimerkiksi Jäsenmaksutuotot-nimisen tilin kaikki kirjaukset näkyvät juoksevana luettelona peräkkäin.

2.3.2 Tositteet ja kirjanpitomateriaalin säilytys

Liiketapahtumakirjausten tulee perustua tositteisiin. Ostotapahtumien tapauksessa tositteita ovat esimerkiksi kuitit ja laskut. Jäsenmaksun tositteena voi olla esimerkiksi lähetetty jäsenmaksulasku tai tilinauhalla näkyvä suoritus.

Tositteessa on oltava tapahtuman päivämäärä, minkä lisäksi tositteet tulee numeroida tai muulla tavoin yksilöidä siten, että ne voidaan yhdistää tiettyyn kirjaukseen. Tositteet tulee säilyttää vähintään kuuden vuoden ajan sen tilikauden päättymisestä lukien, jonka kirjanpitoon tosite liittyy. (Tomperi 2019, luku 5) Kirjanpitolain mukaan muun muassa tilinpäätökset, toimintakertomukset, kirjanpidot ja tililuettelot on kuitenkin säilytettävä kymmenen vuoden ajan (KPL 1997/1336, 2 luku 10 §).

2.3.3 Tilinpäätös

Jokaisen tilikauden päätteeksi kirjanpitovelvollisen tulee tehdä tilinpäätös kuten määrätään kirjanpitolaissa (KPL 1997/1336, 3 luku). Tämän tilinpäätöksen muotoa mm. yhdistyksen osalta on täsmennetty kirjanpitoasetuksella (30.12.1997/1339). Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa yhteisön taloudellisesta tilanteesta oikea ja riittävä kuva kertomalla, mistä yhteisön varat ovat tulleet ja mihin niitä on käytetty. Tilinpäätösasiakirjat sisältävät

tilinpäätöksen, taseen ja mahdolliset tase-erittelyt eli tarkemmat tiedot taseen tilien sisällystä. (Loimu 2012, 95)

2.3.4 Toimintakertomus

Harrastusyhdistykset eivät ole kirjanpitolain mukaisesti velvollisia liittämään tilinpäätökseensä toimintakertomusta (KPL1997/1336, 3 luku), mutta nähdäkseni sellainen tavanomaisesti tehdään ja vaaditaan tehtäväksi yhdistyksen säännöissä. Kirjanpitolain mukaisen, muodoltaan säädellyn toimintakertomuksen sijaan yhdistyksen toimintakertomus sisältää usein kuvauksen päättyneen toimintavuoden tapahtumista ja toiminnasta. Yhdistyksen toimintaa tukevan toimintakertomuksen rakenne voi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

Yleistä	<ul style="list-style-type: none">- toiminnan yleiskuvaus ja olennaisimmat tapahtumat- katsaus yhdistyksen toimintaympäristön muutoksiin- katsaus yhdistyksen jäsenmäärään, toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen
Toiminta ja tapahtumat	
Yhdistyksen päätöksenteko	<ul style="list-style-type: none">- yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset- tärkeimmät päätökset- osallistujien lukumäärä- yhdistyksen ylimääräiset kokoukset- tärkeimmät päätökset- osallistujien lukumäärä
Edustamiset	
Sisäinen hallinto	<ul style="list-style-type: none">- hallituksen jäsenet ja varajäsenet- hallituksen kokoukset- työryhmät ja toimikunnat- tilin- ja / tai toiminnantarkastajat ja heidän varamiehensä
Yleisarvio kuluneesta toimikaudesta	

(Loimu 2012, 95; mukailten)

2.3.5 Tilintarkastus tai toiminnantarkastus

Yhdistyslaissa määrätään, että yhdistyksellä tulee olla toiminnantarkastaja, jos sillä ei ole tilintarkastajaa (1989/503, 6 luku 38 a §). Moni harrastusyhdistys ei ole tilintarkastusvelvollinen, sillä yhteisön ei tilintarkastuslain tai muun säädännön mukaisesti ole tarpeen valita tilintarkastajaa, ellei jokin seuraavista ehdoista täyty päättyneellä tilikaudella:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100.000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200.000 euroa; tai
- 3) sen palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä (Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141, 1 luku 2 §).

Koska voimme tehdä oletuksen siitä, että tilintarkastusvelvollisella yhdistyksellä on myös ammattimainen taloudenhoito ja siten ymmärrys yhteisön taloushallinnon säädännöstä, keskityn tässä osiossa toiminnantarkastukseen. Yhdistyslaki määrittelee, että toiminnantarkastajan tulee olla luonnollinen, täysivaltainen ja riippumaton henkilö. Toiminnantarkastaja ei siis voi olla alaikäinen tai holhouksenalainen, eikä esimerkiksi yhdistyksen hallituksen jäsen tai sellaisen lähisukulainen. Jos toiminnantarkastajia on yksi, tulee hänelle olla valittuna varahenkilö. Toiminnantarkastajalla tulee olla riittävä ymmärrys taloudellisista ja oikeudellisista asioista suhteessa sen yhdistyksen toimintaan, jonka toiminnantarkastajana hän toimii.

2.3.6 Toiminnantarkastuksen sisältö

Toiminnantarkastaja on yhdistyksen jäsenten edun valvoja. Hänen tehtävänsä on tarkastella yhdistyksen hallintoa ja taloudenpitoa todetakseen, onko yhdistyksen asioita hoidettu huolellisesti ja yhdistyksen sääntöjä sekä lakia noudattaen (Yhdistyslaki 1989/503, 6 luku). Yhdistyslaki ei tarkasti määrittele, mitä asioita toiminnantarkastuksessa tulee tarkastaa, mutta harrastusyhdistyksessä tarkastuksenalaisena ovat tavanomaisesti yhdistyksen varsinaisten kokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjat, kirjanpito ja toimintakertomus sekä -suunnitelma. Asiakirjoista voidaan tarkastella Yhdistystoiminnan käsikirjan (Loimu 2012, 200–202) mukaisesti esimerkiksi seuraavanlaisia asioita:

Yhdistyksen varsinaiset kokoukset

- Onko yhdistys pitänyt sääntömääräiset kokouksensa, onko kokoukset pidetty yhdistyksen sääntöjen mukaisesti ja
- onko varsinaisissa kokouksissa käsitelty lain ja sääntöjen vaatimat asiat.

Hallinnon päätökset

- Onko yhdistyksen hallitus pyrkinyt toimeenpanemaan yhdistyksen ja hallituksen kokousten päätökset,
- ovatko kokoukset olleet päätösvaltaisia,
- onko hallitus käsitellyt ja hoitanut sille kuuluvat asiat, kuten toiminnan ohjauksen ja seurannan, taloudenseurannan, yhdistyksen sääntöjen ja lain mukaisten velvoitteiden täyttämisen, ja jäsenluettelon pitämisen ja
- kohdellaanko yhdistyksen jäseniä yhdenvertaisesti.

Matkakulut ja muut kulukorvaukset

- Onko niiden suuruus asiallinen,
- löytyykö maksetuista korvauksista tositteet ja
- onko kulukorvaukset raportoitu lainmukaisesti.

Kirjanpito ja tilinpäätös

- Löytyykö kirjanpidosta kaikki tilitapahtumat ja rahaliikenne,
- löytyykö materiaaleista kirjausten mukaiset tositteet

- vastaavatko yhdistyksen pankkitilin ja käteiskassan saldot, tiliotteet ja kassakirjat kirjanpitoa ja
- onko kirjanpito ja tilinpäätös tehty oikein ja hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.

Tarkasteltavan yhdistyksen toiminnan tunteminen on toiminnantarkastajan tehtävissä eduksi, mutta yhdistyksen jäsenyys ei ole tehtävän edellytys (Loimu 2012, 198). Toiminnantarkastajan tulee antaa tarkastuksestaan lausunto. Lausunto toimii päätöksenteon tukena yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa, jossa tulee lakisääteisesti päättää tilikauden päättymisen jälkeen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja tilikaudella vastuullisen hallituksen vastuuvapauden myöntämisestä. (Yhdistyslaki 1989/503, 6 luku 38 a §)

2.4 Lakisääteisten velvollisuuksien mukaiset toimet käytännössä

Pääosa yhdistyksen säännellyistä velvollisuuksista voidaan ja pitää nykyään suorittaa sähköisesti. Esimerkiksi yhdistyksen perustamisrekisteröinti ja vastuuhenkilöiden muutosrekisteröinnit tehdään Patentti- ja rekisterihallituksen verkkopalvelussa (Patentti- ja rekisterihallitus s.a.a.). Aiemmin sähköisiä rekisteröintejä on voinut tehdä yhdistyksen puheenjohtaja tai hänen sähköisesti valtuuttamansa henkilö Katso-tunnistetta käyttämällä. Katso-palvelu tulee kuitenkin poistumaan käytöstä vuoden 2020 aikana (Digi- ja väestötietovirasto s.a., Katso-tunnistus), ja tilalle tulee laajalti myös yksityishenkilöiden verkkopalvelutunnistamisessa käytössä oleva Suomi.fi-tunnistautuminen ja -palvelu, joita julkishallinnon viranomaiset ovat velvollisia käyttämään (Digi- ja väestötietovirasto s.a., Suomi.fi-tunnistus).

Yhdistysrekisteri uudistui 18.9.2019, minkä seurauksena kaikilla rekisteröidyillä yhdistyksillä on nykyään yritys- ja yhteisötunnus eli Y-tunnus. Y-tunnus on vakiomuotoinen yksilöintitunniste, jonka Patentti- ja rekisterihallitus tai Verohallinto voi antaa yhteisölle. (Patentti- ja rekisterihallitus s.a.b.) Y-tunnus on yhdistykselle hyödyllinen, sillä esimerkiksi osa myyjistä tai palveluntarjoajista ei pysty tai suostu laskuttamaan ilman Y-tunnusta, minkä lisäksi tunnusta tarvitaan esimerkiksi veroilmoitusten tekoon. Uskon muutoksen syynä olleen halun yhdenmukaistaa yhteisöiltä vaadittavia rekisteritietoja ja vähentää päällekkäisiä rekisterijärjestelmiä, samalla kun uusi tunnistamispalvelu otetaan käyttöön ja viranomaispalveluiden käyttöjärjestelmiä yhdenmukaisesta. Näin myös yhteisölle palveluita tai tuotteita myyvien tahojen on helpompaa palvella yritysten lisäksi yhdistyksiä.

3 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (28.6.2017/444) eli niin sanottu rahanpesulaki on osa tiettyjä toimijoita ja palveluntarjoajia koskevaa lainsäädäntöä, joka välillisesti vaikuttaa myös yhdistyksiin. Rahanpesulain tarkoituksena on nimensä mukaisesti ennaltaehkäistä rahanpesua ja terrorismin rahoittamista. Lisäksi lailla pyritään helpottamaan tällaisen toiminnan havaitsemista sekä edistämään rikoksesta hyötymisen jäljittämistä ja rikoksella saavutettujen tuottojen takaisinsaamista. Aluehallintovirasto, joka valvoo rahanpesulain noudattamista kansallisesti tiettyjen toimijoiden osalta, määrittelee rahanpesun seuraavanlaisesti: ”Rahanpesulla tarkoitetaan toimia, joilla pyritään häivyttämään tai peittämään rikoksella hankitun omaisuuden alkuperä niin, että omaisuus näyttää laillisesti hankitulta” (Aluehallintovirasto 2020).

3.1 Rahanpesulaki pääpiirteittäin

Rahanpesulain velvoittamiin toimijoihin kuuluvat muun muassa vakuutusyhtiöt ja pankit, ja kaikkia näitä kutsutaan laissa kollektiivisesti ilmoitusvelvollisiksi (ResL 28.6.2017/444, 2 luku 4 §). Poliisin alaisen rahanpesun selvittelykeskuksen mukaan ilmoitusvelvolliset ovat sellaisia toimijoita, joita olisi mahdollista käyttää hyväksi rahanpesutoimissa ja joiden on mahdollista havaita perustoimintansa puitteissa epäilyttävää toimintaa (Rahanpesun selvittelykeskus s.a.). Ilmoitusvelvollisiksi on siis kirjattu sellaisia toimijoita, jotka auttavat asiakkaitaan käsittelemään tai käsittelevät heidän puolestaan rahaa tai esimerkiksi avustavat asiakkaitaan kaupankäynnissä. Rahanpesulain mukaan ilmoitusvelvollisten tulee asiakkaidensa tunnistamisen lisäksi esimerkiksi tarkastella toimintoihinsa ja asiakkuuksiinsa liittyviä rahanpesun riskejä sekä ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista viranomaisille (ResL 28.6.2017/444, 1–4 luku).

3.2 Tiettyjä toimijoita koskevat lakisääteiset velvoitteet

Yksi keskeisimpiä asioita yhdistysten näkökulmasta on mielestäni rahanpesulain tarkoittamia ilmoitusvelvollisia koskeva asiakkaiden tuntemis- ja tunnistamisvelvoite. Kun kokeukseni mukaan aikaisemmin esimerkiksi pankkiin tehtävät ilmoitukset muuttuneista vastuuhenkilöistä onnistuivat pöytäkirjanotteen toimittamalla, tarvitaan nykyisin henkilöllisyystodistuskopioita ja virkailijoiden tapaamisia, koko hallituksen henkilötietoja sekä vastauksia kysymyksiin varojen alkuperästä. Olen yhdistyksen edustajana ollut mukana hoitamassa tunnistautumista pankin lisäksi esimerkiksi MobilePay- ja iZettle-maksunvälittäjäpalveluihin. Pankkien, maksunvälittäjien ja vakuutusyhtiöiden lisäksi rahanpesulaki velvoittaa mm. kirjanpitolpalveluntarjoajia sekä kiinteistöjen ja vuokrahuoneistojen välittäjiä (ResL

28.6.2017/444, 1 luku 2 §). Yhdistyksen perustoimintaan liittyvissä toimissa tulee siis väistämättä vastaan tilanteita, joissa yhdistyksen rekisteröidyn hallituksen tulee tehdä toimenpiteitä liittyen asemaansa yhdistyksen tosiasiallisina edunsaajina. Yhdistyksen hallituksen tulisi siis mielestäni olla valmistautunut tähän velvollisuuteensa ja tietää, millaisissa yhteyksissä ja kenelle on tarpeen ja perusteltua antaa yhdistyksen vastuuhenkilöiden henkilötietoja. Keväästä 2018 alkaen voimassa olleet tietosuojalaki (1050/2018) ja tietosuojaasetus (2016/679) määrittävät, että henkilötietojen keräämiseen ja säilyttämiseen tulee olla perusteltu syy. Kenenkään ei siis pitäisi vaatia näitä tietoja turhan takia tai varmuuden vuoksi.

3.3 Tosiasiallinen edunsaaja

Tosiasiallinen edunsaaja tarkoittaa luonnollista henkilöä, joka todellisuudessa lain, omistuksen tai sopimuksen mukaisesti päättää yhteisön asioista (ResL 28.6.2017/444, 1 luku 5 §). Rahanpesulain mukaan (ResL 28.6.2017/444, 1 luku 7 §) yhdistyksen tosiasiallisina edunsaajina pidetään yhdistyksen rekisteröityjä hallituksen jäseniä. Ilmoitusvelvollisten tulee tunnistaa yhteisöasiakkaidensa tosiasialliset edunsaajat ja todentaa heidän henkilöllisyytensä esimerkiksi henkilöllisyystodistuskopioilla (ResL 28.6.2017/444, 2 luku 4 §).

3.4 Lakisäätteiset tunnistamistiedot

Laissa määriteltyjen palveluntarjoajien tulee tunnistaa kaikki asiakkaansa tiettyjen raamien mukaisesti. Asiakas on tunnistettava ja tämän henkilöllisyys todennettava vakituista asiakassuhdetta perustaessa ja jos aiemmin saadut tunnistamistiedot eivät ole riittäviä (ResL 28.6.2017/444, 3 luku 1 §). Näin ollen myös pitempiaikaisessa asiakassuhteessa olevilta yhteisöiltä pyydetään tunnistamistietoja, ja tämä tapahtuu yleensä juuri vastuuhenkilömuutoksista ilmoittaessa. Yhdistyksen osalta ilmoitusvelvollisen tulee yhdistyksen rekisteritietojen lisäksi tallettaa sen edustajan ja tosiasiallisten edunsaajien henkilötiedot. Nämä tiedot tulee säilyttää viiden vuoden ajan asiakassuhteen päättymisestä laskien. (ResL 28.6.2017/444, 3 luku 3 §)

4 Yhdistystoiminnan verotus ja tulorekisteri

4.1 Yhdistystoiminnan veronalaisuus

Verohallinto on tehnyt monenlaisia syventäviä vero-ohjeita ja verotuksellisia linjauksia, joissa se on määritellyt yleishyödyllisten yhteisöjen vapaaehtoistoiminnassa vastaan tulevissa tilanteissa olennaisia asioita. Harva harrastusyhdistys on perustoimintansa tuloista verovelvollinen johtuen toiminnan yleishyödyllisyyden statuksesta sekä määritelmästä voittoa tavoittelematon, mutta asia määritellään kuitenkin aina kokonaisuutta tarkastellen (Verohallinto 2019b, 1.2). Yhdistyksen tuloksen satunnainen ylijäämäisyys tai tämän ylijäämän suuruus ei määrittele sitä, onko yhdistyksen toiminta veronalaista: on yhdistystoiminnalle tavanomaista, että se on ajoittain ylijäämäistä ja että tulos on toisinaan alijäämäinen (Verohallinto 2019c).

Myös yleishyödyllinen yhdistys on saamastaan elinkeinotulosta verovelvollinen (TVL 30.12.1992/1535, 23 §). Arvonlisäverolain mukaan yleishyödyllinen yhteisö on arvonlisäverovelvollinen vain, jos sen toiminnan tuloa pidetään tuloverolain mukaisesti yhteisön veronalaisena elinkeinotulona (30.12.1993/1501, 4 §). Yhdistyksen henkilökohtaisen tulonlähteen tulot ovat yhdistykselle verovapaita. Näihin luetaan esimerkiksi jäsenmaksutuotot sekä saadut avustukset ja lahjoitukset. Kiinteistöstä saadun tulon osalta yleishyödyllinen yhdistys on verovelvollinen, jos kiinteistöä vuokrataan muuhun kuin yleishyödylliseen toimintaan. (Verohallinto 2020c)

Vapaaehtoistyössä saattaa tulla vastaan tilanteita, joissa vapaaehtoiselle kompensoidaan kustannuksia tai tarjotaan ei-rahallista tai ei-yksilökohtaista vastiketta tämän tekemästä työstä. Osa näistä suorituksista on verovapaata ja osa veronalaista, ja osa tulee ilmoittaa tulorekisteriin niiden veronalaisuudesta riippumatta. Lisäksi esimerkiksi yhdistyksen tehdessä varainhankintaa, on joissain tapauksissa korvauksen maksajan kirjattava suorituksensa tulorekisteriin.

4.2 Tulorekisteri

Tulorekisteri on 1.1.2019 alkaen käytössä ollut Verohallinnon rekisteri, josta eri viranomaiset saavat tarvitsemansa tiedot kaikista tulonsaajista. Tulorekisteriin kirjataan sekä veronalaisia että verovapaita tuloja ja kulujen korvauksia. (Tulorekisteri 2018) Yhdistys voi oikeushenkilönä toimia sekä tulorekisteri-ilmoituksen tekijänä että tulorekisteriin rekisteröitynä tulonsaajana. Laissa tulotietojärjestelmästä (12.1.2018/53, 6 §) määritellään esimerkiksi velvollisuus ilmoittaa tulorekisteriin kustannusten korvaukset ja kulukorvaukset, sekä tieto muuna kuin palkkana maksetusta työn tai palveluksen korvauksesta.

Tulorekisteri velvoittaa kaikkia yhdistyksiä, lukien mukaan rekisteröimättömät yhdistykset ja yleishyödylliset yhteisöt. Tulorekisteriin ilmoitettavissa tiedoissa ei ole maksusuorituksen vastaanottajalle määritettyä ikärajaa tai suorituksen euomääräistä alarajaa. Poikkeuksena sääntöön alle 100 euron arvoisia kilpailupalkintoja ei ole tarpeen ilmoittaa. (Tulorekisteri 2020)

Yhdistyksen suorituksen maksajana tulee huomioida, että tulorekisteri-ilmoituksille on määritetty määräajat, joiden rikkomisesta voidaan määrätä seuraamusmaksu. On siis tärkeää tutustua maksuohjeisiin ja hankkia tarvittavat tiedot suorituksen saajasta ennen kuin maksaa suorituksen. Suorituksen maksajana yleishyödyllisen yhdistyksen tulee ilmoittaa mahdollisista veronalaisista kustannusten korvauksista viiden päivän kuluessa maksutapahtumasta, ellei maksuhetkellä katsottuna ole kyseessä alle 200 euron kertasuoritus, jolloin menetellään kuten verovapaiden korvausten kanssa (Tulorekisteri 2020).

Harrastusyhdistyksen toiminnassa nähdäkseeni kulukorvaukset ovat pääasiassa verovapaita matkakulujen korvauksia ja enimmäkseen tulolajia ”Yleishyödyllisen yhteisön maksama kilometrikorvaus”. Näistä verovapaista kulukorvauksista tulee ilmoittaa yhdellä ilmoituksella aina maksukuukautta seuraavan kuun viidenteen päivään mennessä. Tällöin ilmoitetaan yhdellä ilmoituksella kootusti kaikista saman kalenterikuukauden aikana yhdelle henkilölle maksetuista korvauksista, ja kirjataan maksupäiväksi viimeisimmän maksun suorituspäivä. (Tulorekisteri 2019) Veronalaisista kustannusten korvauksista ilmoitus on kuitenkin tehtävä jokaiselta maksupäivältä erikseen (Tulorekisteri 2020).

4.3 Yhdistyksen maksamat kulukorvaukset

Yhdistystoiminta, erityisesti harrastusyhdistyksissä, on usein vapaaehtoistoimintaa. Harrastusyhdistyksen vapaaehtoistoimijoille ei useinkaan makseta palkkaa tai palkkioita heidän harrastukselleen antamastaan työpanoksesta. Yhdistyksillä on kuitenkin kokemuksen mukaan usein tapana korvata suoraan yhdistyksen hyväksi tehdyssä toiminnassa syntyneet suorat kulut, kuten julkisen liikenteen matkalippukulut ja kilometrikorvaukset. Tulorekisteriin ei ole tarpeen ilmoittaa suoraan kuittia vastaan maksetuista matkalippukuluista (Verohallinto 2019b, 6.1.4). Kilometrikorvaukset puolestaan tulee ilmoittaa tulorekisteriin kappaleessa 4.2 kuvattuun tapaan. Lisäksi on määritelty, että vapaaehtoistyöntekijä voi toimittaa kerralla useamman kuukauden matkalaskuja, jolloin korvaus voidaan suorittaa yhdessä maksutapahtumassa ja näin ilmoittaa yhdellä ilmoituksella (Tulorekisteri 2020).

Vuosittainen yläraja verovapaalle kilometrikorvauksille on 3.000 euroa tulonsaajaa kohden. Lisäksi yhdelle tulonsaajalle voidaan maksaa vuosittain verovapaana matkakustannusten

korvauksena päivärahaa enintään 20 päivältä. (Verohallinto 2019b, 6.1.1) Esimerkiksi oman puhelimen, tietokoneen tai nettiyhteyden käyttöä ei voida korvata verovapaasti, vaan nämä korvaukset katsotaan saajan veronalaiseksi ansiotuloksi. (Verohallinto 2019c)

4.4 Yhdistyksen maksamat palkkiot ja työkorvaukset

Palkka on työsuhteessa olevalle tämän tekemästä työstä maksettavaa korvausta. Vain harvalla pienellä, yleishyödyllisellä harrastusyhdistyksellä on palkattuja työntekijöitä, mutta ne saattavat silti maksaa esimerkiksi kokouspalkkioita vapaaehtoistoimijoilleen. Lisäksi voidaan maksaa työkorvausta, joka on kompensatiota ilman työsuhdetta tehdystä työstä. Niin palkoista kuin palkkioista ja työkorvauksistakin tulee pidättää ennakonpidätys. Lisäksi maksetusta palkkioista tulee muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta suorittaa työnantajan sairausvakuutusmaksu. Myös rahanarvoinen ei-rahallinen korvaus on veronalaista tuloa, ellei sitä ole tuloverolaissa erikseen määriteltä verovapaaksi. (Verohallinto 2019b, 5.1.1; 5.1.3) Vapaaehtoistyöntekijän kiittäminen lahjalla tai hänelle annettu muistaminen ei kuitenkaan ole verotuksen silmissä työstä annettavaa korvausta eikä siten veronalaista. Vapaaehtoistyöntekijöille voidaan myös esimerkiksi järjestää ruokatarjoilu, jota ei katsota veronalaiseksi tuloksi, jos ruokatarjoilua ei ole sovittu työstä annettavaksi korvaukseksi. (Verohallinto 2019b, 4.5–4.6)

Kokouspalkkio tai muu luottamustoimesta saatu korvaus on ennalta sovitun saajansa henkilökohtaista tuloa, jota koskee pääasiassa sama sääntely kuin työsuhteessa maksettua palkkaa. Laissa on kuitenkin määrätty poikkeuksesta esitelmä- ja luennointipalkkioita sekä kokouspalkkioita koskien, eikä näistä ole tarpeen suorittaa työnantajan sairausvakuutusmaksua. Palkkiosta tulee kuitenkin toimittaa ennakonpidätys ja maksetusta palkkiosta tulee ilmoittaa tulorekisteriin. (Verohallinto 2019b, 5.1.2.4)

Työkorvausta harrastusyhdistys voi maksaa esimerkiksi toiminnan- tai tilintarkastajalle. Työkorvaus ja palkkio eroavat toisistaan siten, että työkorvauksen vastaanottaja työskentelee usein itsenäisesti ilman korvauksen maksajan ohjausta. Työkorvausta voidaan maksaa luonnollisen henkilön lisäksi esimerkiksi yritykselle, jolle maksaessa työstä tulee myös toimittaa ennakonpidätys, ellei korvauksen vastaanottaja ole ennakonpidätysrekisterissä. (Verohallinto 2019b, 5.1.4–5.1.5)

5 Muita yhdistystoiminnan taloushallintoon liittyviä lakeja ja toimitoja

Rekisteröidyn harrastusyhdistyksen taloudenhoitoon liittyvien velvoitteiden täyttäminen on vähimmillään kohtalaisen yksinkertaista. Jos yhdistys kuitenkin haluaa esimerkiksi käyttää oikeuttaan kerätä rahaa arpajaisilla tai talkootyöllä, tai tukea taikka palkita ansioituneita yhdistystoimijoita, tulee sen ottaa huomioon yhä useampia säädöksiä ja muita asioita, kuten verovelvoitteita.

5.1 Rahankeräyslaki ja arpajaislaki

Yhdistyksen tulee olla varainkeruussaan tarkkana siitä, että sen varainkeruutoiminta voidaan lukea yleishyödyllisen yhdistyksen perustoimintaan. Varainkeruun tulee olla tuotoiltaan rajattua ja säännöllisen sijaan satunnaista sekä voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen taloudellisiin tarpeisiin soveltuvaa. Jos yhdistyksen varainhankinta voidaan tulkita ammattimaiseksi myyntitoiminnaksi tai tuottojen määrä ylittää tietyn rajan, voidaan toiminnan katsoa olevan elinkeinotoimintaa ja siten veronalaista. (Verohallinto 2020b, 2–2.2)

5.1.1 Rahankeräyksen säännökset yhdistykselle

Voittoa tavoittelemattoman harrastusyhdistyksen tärkeimpiä tulonlähteitä ovat nähdäkseni yleensä jäsenmaksut ja avustukset. Yhdistys saattaa haluta hankkia lisää tuloja myös myymällä tuotteita tai palveluita, järjestämällä talkoita tai osallistumalla niihin, tai keräämällä rahaa muulla tavalla. Rahankeräyslaissa (863/2019) puhutaan rahankeruusta vastikkeettomana tapahtumana eli tapahtumana, jossa rahan lahjoittaja ei saa itselleen hyötyä lahjoituksesta lahjoitushetkellä tai tulevaisuudessa, suoraan suhteessa lahjoitukseensa tai sen määrään.

Nykyinen, uusi rahankeräyslaki on tullut voimaan 1.3.2020. Suomessa rekisteröidyn yleishyödyllisen yhdistyksen on mahdollista järjestää rahankeräyksiä hakemalla rahankeräyslupaa tai uuden lain myötä tekemällä ilmoituksen pienkeräyksestä. Hyväksyttävän keräyksen tarkoituksena täytyy olla nimenomaan yleishyödyllinen peruste ja sen kohde tulee olla määriteltä. Rahankeruussa tulee huolehtia siitä, ettei rahankeräys sekoitu esimerkiksi kerääjän tekemään jäsenhankintaan tai tuotemyyntiin. (Rahankeräyslaki 863/2019, 2 luku) Uuden rahankeräyksen mukaisessa pienkeräyksessä kerättävä rahamäärä saa olla enintään 10.000 euroa ja keräysaika enintään kolme kuukautta. Pienkeräykselle ei ole tarpeen hakea poliisihallituksen myöntämää rahankeräyslupaa, vaan siitä tulee ilmoittaa paikalliselle poliisilaitokselle vähintään viisi arkipäivää ennen keräyksen alkua. (Sisäministeriö s.a.) Mielestäni tämä kevennetyllä byrokratialla järjestettävissä olevan rahankeräyksen

mahdollisuus on tarpeeseen tullut rahankeruuväline, kunhan keräysilmoitusjärjestelmässä on ilmaistu riittävän tarkasti, mitkä ovat sen edellytykset ja siitä seuraavat velvoitteet ja millaisia henkilökohtaisia vastuita rahankeräyksestä seuraa.

Yhdistys on itsenäinen oikeushenkilö, mutta rahankeräyslaki on yksi niistä säädöksistä, joissa asetetaan vaatimuksia myös yhteisön tosiasiallisiin edunsaajiin ja päätöksentekijöihin liittyen. Rahankeräyslain mukaisessa rahankeräyslupahakemuksessa tai pienkeräysilmoituksessa tulee nimetä ja henkilötunnuksin todentaa ne henkilöt, jotka lakisääteisen toimielimen, kuten hallitusjäsenyyden tai muun yhdistyksen organisaatiojärjestelyn kautta ovat olleet päättämässä rahankeräykseen liittyvistä asioista (Rahankeräyslaki 863/2019, 8 ja 18 §). Rahankeräyslupa voidaan jättää myöntämättä tai peruuttaa tai pienkeräys voidaan kieltää, jos keräyksen järjestäjän tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä henkilö on ”viiden -- keräysilmoituksen tekemistä edeltäneen vuoden aikana lainvoimaisella tuomiolla tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen -- keräysilmoituksen tekemistä edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, joka on omiaan vaarantamaan -- keräyksen luotettavuuden tai on omiaan heikentämään luottamusta -- keräyksen keräystarkoituksen toteutumiseen” (Rahankeräyslaki 863/2019, 9 ja 21 §).

Rahankeräyslaissa määritellään myös raportointi- ja tiedonantovelvoitteita, jotka koskevat sekä luvanvaraista että ilmoitusmenettelyllä tehtävää rahankeruuta. Tahalliset laiminlyönnit tai lainvastainen toiminta voi aiheuttaa seuraamuksia, jotka koskevat keräysilmoituksessa tai -lupahakemuksessa nimettyjä luonnollisia henkilöitä. Rahankeräysrikkomuksesta voidaan rankaista sakkorangaistuksella ja rahankeräysrikkoksesta sakolla tai vankeusrangaistuksella. On siis mielestäni tärkeää tiedostaa, kenen kanssa rahankeräystä aikoo tehdä.

5.1.2 Arpajaistoiminta ja yhdistys

Tämänhetkinen voimassa oleva arpajaislaki (23.11.2001/1047) on tullut voimaan tammikuussa 2002, ja sisäministeriö on aloittanut hankkeen myös arpajaislain uudistamiseksi (Sisäministeriö 2020). Arpajaislaki käsittelee sekä valtion monopoliyhtiöiden järjestämiä ja ylläpitämiä arpajaispelejä että esimerkiksi yleishyödyllisten yhteisöjen järjestämiä arpajaisia. Internetin ja älylaitteiden nopea kehittyminen lain laatimisesta kuluneiden lähes kahdenkymmenen vuoden aikana on luonut varmastikin runsaasti uusia tilanteita, joihin arpajaislainsäädännön tulisi ottaa kantaa, mikä lienee yksi tekijöistä lainsäädäntöuudistuksen taustalla. Lakiuudistus on kirjoitushetkellä toukokuussa 2020 mietintövaiheessa, eikä yhteisöihin liittyviä uudistustarpeita ole tämänhetkiselä työryhmän asialistalla (Rydman & Tukia 2019).

Arpajaislain (23.11.2001/1047) mukaisesti arpajaiset ovat ”toimintaa, johon osallistutaan vastiketta vastaan ja jossa osallistuja voi saada kokonaan tai osittain sattumaan perustuvan rahanarvoisen voiton.” Erilaisia arpajaisten muotoja ovat tavara-arpajaiset, arvauskilpailut ja bingopelit. Tavara-arpajaisissa voittona on tavaraa taikka tavarain tai palvelun hankintaan oikeuttavia lahjakortteja, ja voitto saadaan arpomalla tai muulla sattumaan perustuvalla tavalla. Arvauskilpailussa voidaan voittaa edellä mainittuja palkintoja arvamalla, ja bingopeleissä voidaan voittaa edellä mainittuja palkintoja pelikupongissa tai vastaavassa olevien numeroiden täsmätessä arvottuihin numeroihin. Arpajaisten järjestäminen on sallittua muun muassa yleishyödyllisille rekisteröidyille yhdistyksille, joiden kotipaikka on Suomessa. Arpajaisten järjestämiseen tarvitaan kuitenkin lupa, ja yhtenä järjestämisen ehtona on tuoton kohdistus yleishyödylliseen toimintaan. (Arpajaislaki 23.11.2001/1047, 1–2 luku) Arpajaisten luvanvaraisuutta koskien on olemassa myös paljon erilaisia poikkeuksia, jotka perustuvat muun muassa osallistumisen vastikkeellisuuteen ja myytävien arpojen yhteenlasketun myyntihinnan pienuuteen. Arpajaislupa-asioiden lupaviranomaisena toimivat paikalliset poliisilaitokset ja aluerajoja ylittävissä tapauksissa poliisihallitus.

Arpajaisista säädetään arpajaislaissa, ja arpajaislain mukaisten arpajaisten veronalaisuudesta säädetään arpajaisverolaissa (26.6.1992/552). Tutustuin tätä osiota kirjoittaessani ensimmäistä kertaa syvemmin arpajaislainsäädäntöön ja olin positiivisesti yllätynyt siitä, kuinka yksinkertaiselta arpajaisten järjestäminen kuulostaa. Opittuani kuitenkin, että on myös erikseen laki arpajaisverosta, aloin ymmärtää, miksi arpajaisia ei omien harrastusyhdistysten toiminnassa järjestetä. Yhdistystoiminta ja siihen erottamattomasti liittyvät velvoitteet ovat mielestäni kohtuullisen helposti käytännön kautta opeteltavia asioita, mutta mahdollisesti veronalainen toiminta on jo huomattavasti haastavampaa ja siten ehkä vähemmän houkuttelevaa.

Arpajaisten veronalaisuudesta säädetään arpajaisverolaissa ja Verohallinto on julkaissut aiheesta syventävän vero-ohjeen, jossa selkeytetään asiaa käytännön esimerkein (Verohallinto 2017). Laki Verohallinnosta (503/2010, 2 § 2 momentti) velvoittaa Verohallinnon kehittämään palvelukykyään, mitä se toteuttaa esimerkiksi julkaisemalla kuvattuna kaltaisia syventäviä vero-ohjeita. Verohallinnon mukaan ”ohjeen tarkoitus on kuvata olemassa olevaa verotuskäytäntöä” (Verohallinto 2017) eli kyseessä ei ole Verohallinnon päätös tai kannanotto. Syventävä vero-ohje arpajaisten verotuksesta kertoo euromääräisesti auki laskettuna, mikä on yhteenlasketun myyntituoton yläraja, jos haluaa välttyä taloushallinnon lisätöiltä, kuten veronmaksulta ja veroilmoituksen tekemiseltä, sekä sen seurauksena yhdistyksen tilikartan laajentamiselta ja muilta kirjanpidollisilta lisätehtäviltä (Verohallinto 2017, 6.2–6.3).

5.2 Talkoot ja myyntitoiminta

5.2.1 Talkootyö

Yleishyödyllisestä harrastusyhdistyksestä puhuttaessa talkoilla voidaan tarkoittaa vastikkeetta suoraan yhdistykselle tehtävää työtä tai yhdistyksen ulkopuoliselle taholle varainhankintatarkoituksessa tehtävää vastikkeellista työtä. Vastikkeellinen talkootyö on monille harrastusyhdistyksille tärkeä varainhankinnan muoto, jossa yhdistyksen vapaaehtoiset antavat kolmannelle taholle työpanostaan yhdistykselle saatavaa rahallista tai rahanarvoista korvausta vastaan. Suoraan yhdistykselle tehtävä vastikkeeton työ ei synnytä yhdistykselle veronalaista tuloa. Kolmannelle osapuolelle tehtävä talkootyö, josta syntyy tuloa joko suoraan yhdistykselle tai josta saadun palkkion talkootyön tekijä lahjoittaa yhdistykselle, voi työn luonteen mukaan olla verovapaata tai veronalaista. Jotta talkootyön palkkio voidaan viimeksi mainituissa tapauksissa katsoa yhdistyksen tuloksi, tulee talkootyön tehtävien olla yksinkertaista työtä, jossa ei tarvita työnjohdon valvontaa tai erityistä ammattitaitoa. (Verohallinto 2020b, 2.5.1 luku) Lisäksi sopimus talkootyön tekemisestä tulee olla työn tarjoajan ja yleishyödyllisen yhteisön välillä (Verohallinto 2019b, 2.4.2 luku).

Säännöllisen, toistuvan ja ammattimaisen työn voidaan katsoa yhdistyksen osalta olevan veronalaista elinkeinotoimintaa. Tällaista on esimerkiksi vapaaehtoisvoimin tehtävä työ, joka kilpailee yritysten tarjoamien palveluiden tai tuotemyynnin kanssa. Verovapaan talkootulon edellytyksenä on, että saatu korvaus käytetään yleishyödylliseen toimintaan. Jos talkootyön tekijäksi tai palkkion vastaanottajaksi nimetään tietty henkilö, voidaan palkkio katsoa saajansa ansiotuloksi. Talkoilla ansaittua korvausta ei siis voida kohdistaa ainoastaan talkoisiin osallistuneiden hyväksi. (Verohallinto 2020b, 2.5.1 luku; Verohallinto 2019b, 2.2 luku) Talkootyö ja muu vapaaehtoistyö katsotaan vastikkeettomaksi ja siten verovapaaksi, mikäli tehdystä työstä ei ole sovittu annettavaksi korvausta. Korvaukseksi laskeetaan rahan lisäksi tavara tai esimerkiksi vapautus maksusta. Talkootilaisuuden yhteydessä jaettu muistaminen, kuten ansiomerkki, työtodistus tai muu rahalliselta arvoltaan merkityksetön asia ei ole vakiintuneen verotuskäytännön mukaan työkorvaus. (Verohallinto 2019b, 2.2 luku)

5.2.2 Kahviotoiminta ja tuotemyynti

Yhdistys voi varainhankintatarkoituksessaan myös ylläpitää kioskia, kahviota tai ravintolaa. Tällaisessa toiminnassa myyntituotot ovat verovapaita, mikäli myyntitoiminta tapahtuu yhteisön itse järjestämän tilaisuuden yhteydessä. (TVL 30.12.1992/1535, 23 §) Kioski-, kahvila- ja ravintolamyyni, joka tapahtuu yhteisön järjestämän tapahtuman ulkopuolella,

on katsottavissa elinkeinotoiminnaksi, mutta sen veronalaisuuden määrittämisessä tulee arvioida tilannetta kokonaisuutena. Elinkeinotoiminnan tunnusmerkkien täytyminen tukee tämän selvittämistä. Tyypillistä elinkeinotoiminnalle on esimerkiksi myynnin suuntaaminen ulospäin eli myynti muille kuin yhteisön omille jäsenille, toiminnan säännöllisyys tai pitkäkestoisuus ja myyntitoiminnan harjoittaminen kilpailutapahtumien yhteydessä. Myyntitoiminnan toteuttamisen talkootyönä ja myynnin selvän suhteen yleishyödyllisen yhdistyksen perustoimintaan on katsottu olleen verovapaan varainhankinnan tunnusmerkkejä. (Verohallinto 2020b, 2.5.2)

Nykyään on olemassa jo useampia yrityksiä, joiden liiketoiminta perustuu tai osin nojaa varainhankintatuotteiden välitykseen. Yhdistyksen on mahdollista myydä makeisia, kukkasiipuleita, vessapaperia ja sukkia omalla logollaan tai ilman. Tuotemyyntiä voidaan tehdä yhdistyksen verottomana varainhankintana, kunhan myynti selvästi eroaa säännöllisestä ja ammattimaisesta myyntitoiminnasta. Myyntitoiminnan tulee tapahtua palkattomasti ja ilman vakituista myyntipistettä, mukaan lukien verkkomyyntipaikat. Tuotteen ostamisen tulee olla selvästi yhdistyksen tukemisen halusta tehty ostos. Tuotteen ei välttämättä tarvitse selvästi erottua markkinoilla olevien elinkeinonharjoittajien myymistä tuotteista, mutta esimerkiksi markkinahintoja selvästi korkeammalla hinnoittelulla voidaan osoittaa tuotemyynnin olevan verovapaata varainhankintaa. (Verohallinto 2020b, 2.5.3) Tuloverolaissa määritellään yleishyödyllisen yhteisön osalta suoraan, että ”adressien, merkkien, korttien, viirien tai muiden sellaisten hyödykkeiden” myyntiä ei pidetä yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona. Saamastaan elinkeinotulosta myös yleishyödylliset yhteisöt ovat verovelvollisia. (TVL 30.12.1992/1535, 23 §)

5.3 Palkinnot, apurahat ja tunnustukset

Monien harrastusyhdistysten toimintaan saattaa liittyä jollain tavalla kilpailutoimintaa ja aktiivijäsenten tai ansioituneiden toimijoiden tukemista. Niin kilpailupalkintojen kuin eri nimillä annettavien raha-avustustenkin veronalaisuudesta säädetään tuloverolaissa.

5.3.1 Palkinnot

Palkinnot ovat lähtökohtaisesti veronalaista tuloa. 1.1.2020 voimaan tullut tuloverolain (30.12.1992/1535) 84 a § kuitenkin toteaa, että taide- tai koululaiskilpailupalkintojen verovapauden lisäksi muut palkinnot eivät ole veronalaista tuloa, jos palkintojen yhteenlaskettu arvo verovuoden aikana jää alle 100 euron. Jos palkintoa kuitenkin voidaan pitää ennakonperintälain mukaisena palkkana, palkkiona tai työkorvauksena, on saatu rahasumma tai rahanarvoisen tavaran arvioitu rahallinen arvo veronalaista tuloa (Verohallinto 2019a, 1 luku). Mikäli luonnollisen henkilön palkintoina saamien tulojen määrä ylittää verovuonna

100 euroa, katsotaan koko summan olevan veronalaista tuloa (Verohallinto 2019a, 4 luku). Tällöin verovelvollinen on kuitenkin oikeutettu kirjaamaan vähennyksiksi kilpailuosallistumisesta suoraan aiheutuneet menot, kuten matkakulut ja mahdolliset osallistumismaksut (Verohallinto 2019a, 7 luku).

5.3.2 Apurahat, stipendit ja tunnustuspalkinnot

Avustuksia ja rahallisia tunnustuksia maksaessa yksi keskeinen asia on, ettei maksusuorituksen nimityksellä voida tyhjentävästi määritellä sen veronalaisuutta, vaan tämän määrää suorituksen todellinen luonne. Apuraha tai stipendi voi olla verovapaa suoritus ainoastaan silloin kun se on annettu ”opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteen harjoittamista varten”, riippumatta suorituksen maksajasta. Muuhun kuin edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnetty apuraha on siis veronalaista ja maksajan tulee toimittaa siitä ennakonpidätys ja ilmoittaa suorituksesta oma-aloitteisten verojen veroilmoituksella. (Verohallinto 2019b, 7.1–7.2 luku) Väittäisin tämän perusteella, ettei apurahojen ja stipendien antaminen ole yleishyödylliselle harrastusyhdistykselle erityisen kiinnostavaa niille asetettujen rajausten ja niiden veronalaisuuden sekä ilmoitusvelvollisuuden takia. Yleishyödyllisestä toiminnasta voidaan kuitenkin myöntää tunnustuspalkinto, jota ei katsota veronalaiseksi tuloksi. (TVL 30.12.1992/1535, 82 §) Verohallinnon näkemyksen mukaan nämä poikkeavat toisistaan siten, että ”tunnustuspalkinto annetaan jälkikäteen, kun taas stipendi ja muu apuraha annetaan yleensä etukäteen.” (Verohallinto 2020a, 3 luku)

Myös aiemmin mainittuihin poikkeuksellisiin tarkoituksiin annettu avustus tai tunnustuspalkinto voi olla veronalaista tuloa, mutta tällöin luonnollisen henkilön vuoden aikana saamien suoritusten yhteismäärän tulisi olla niin suuri, etten usko yleishyödyllisessä harrastusyhdistystoiminnassa sellaisen rajan ylittyvän (Verohallinto 2020a, 2.2 luku). Stipendin, apurahan tai tunnustuspalkinnon veronalaisuudesta riippumatta maksajan ei tarvitse ilmoittaa maksamistaan suorituksista Verohallinnolle vuosi-ilmoituksella, ellei yksittäinen suoritus ole suuruudeltaan vähintään 1.000 euroa. Apurahan tai stipendin vastaanottajan tulee kuitenkin ilmoittaa veroilmoituksellaan kaikki saamansa veronalaiset apurahat ja stipendit niiden suuruudesta riippumatta. (Verohallinto 2019b, 7.2 luku; 7.4 luku)

6 Johtopäätökset ja arviointi

Voittoa tavoittelemattoman harrastusyhdistyksen taloushallinto on mielestäni vähimmäisvaatimuksiltaan verrattain yksinkertaista. Kirjapitolaki ja yhdistyslaki antavat selkeät ja yksityiskohtaiset ohjeet sille, miten jatkuvat ja vuosittaiset velvoitteet tulee hoitaa. Yhdistyksille on kuitenkin tarjolla monenlaisia mahdollisuuksia esimerkiksi varainhankinnan toteuttamiseen ja näiden mahdollisuuksien myötä sen tulee tutustua yhä useampaan lakiin ja viranomaisohjeistukseen sekä verotuskäytäntöön. Työprosessin aikana havaitsin, että yhdistyksen perustoimintaan ja kirjanpitoon liittyen on saatavilla paljon selkeyttäviä oppaita, mutta verotuksellisiin asioihin liittyen kansankielisiä ohjeita on hankalampaa löytää. Ensin mainitusta aiheesta on kirjoitettu monenlaisia käsikirjoja, mikä on sinänsä ymmärrettävää, sillä muun muassa yhdistyslaki ja kirjapitolaki eivät ole merkittävästi muuttuneet viime vuosina, ja tästä syystä vanhemmatkin oppaat palvelevat hyvin pieniäkin yhdistyksiä.

Tällä hetkellä kuitenkin esimerkiksi tulorekisteri on vielä niin tuore asia, että siihen liittyvät käytännöt eivät ole vielä vakiintuneet, ja muun muassa yhdistyksen velvoitteisiin on tullut jo päivityksiä tulotietojärjestelmästä annetun lain hyväksymisen jälkeen. Myös rahankeräyslakia on vastikään päivitetty ja arpajaislain uudistusta aloitettu, mistä johtuen näihin aiheisiin liittyvät osuudet tässä opinnäytetyössä saattavat vanhentua hyvinkin pian. Uskon kuitenkin, että tähän työhön tekemäni säädösten kokoaminen on silti vielä pitkään hyödyllistä yhdistystoimijoille, sillä se osoittaa yhdistystoimintaan vaikuttavia lakeja olevan runsaasti ja listaa näistä useimmat. Vaikka lait sisällöltään päivittyvät, pysyvät ne pääasiassa samannimisinä ja velvoittavat yhdistyksiä myös päivittyneinä.

Ensimmäinen opinnäytetyöajatukseni olisi ollut suora toimeksianto yleishyödylliselle harrastusyhdistykselle, mutta toteutuneen työni aihe palvelee todennäköisesti nyt useampaa kuin tätä yhtä yhdistystä. Työn rajaaminen oli haasteellista, sillä tiedonhankinnan aikana eteeni tuli jatkuvasti uusia asioita, joita olisin halunnut sisällyttää työhön. Esimerkiksi yhdistyksen lakisäätteisiin velvollisuuksiin ja niiden noudattamiseen kiinteästi liittyvät tietojenkäsittelyasiat jäivät työn rajauksen ulkopuolelle. Nähdäkseni GDPR-asiat ovat kuitenkin jo melko hyvin tunnettuja, sillä yksilöiden oikeuksista ja niistä yhteisöille seuraavista velvoitteista tiedotettiin säädöksen tullessa voimaan laajalti ja sen lakisäätteiset velvoitteet koskevat kaikkia rekisterinpitäjiä, minkä vuoksi tietosuoja-asiat ovat läsnä jokaisen arjessa. Lisäksi tietomurroista uutisoidaan säännöllisesti, ja esimerkiksi nettisivuja avatessa vastaan tulee aina ilmoitus selaustietojen keruusta, mikä osaltaan muistuttaa säädöksestä.

Työn rajaamisesta saattaa puuttua joillekin harrastusyhdistyksille hyvinkin olennaisia asioita, sillä en ole konsultoinut työtä tehdessäni muita harrastustoimijoita. Saavutin kuitenkin

mielestäni työni tavoitteen kooten yhteen nimenomaan yleishyödyllisen harrastusyhdistyksen taloushallintoon vaikuttavia asioita myös hieman perustoiminnan ulkopuolelta.

Olen oppinut, että myös yleishyödyllisille yhdistyksille on tarjolla paljon erilaisia mahdollisuuksia varainhankintaan, mutta säädösten ja ohjeistuksien sirpaleisuus saa prosessit helposti kuulostamaan liian haastavilta, minkä vuoksi ne ovat monen saavuttamattomissa. Tämä korostui tiedonhankinnan aikana, sillä en löytänyt aiheesta kaikenkokoavia lähdemateriaaleja. Opinnäytetyöprosessin aikana oppimani uudet asiat muun muassa varainkeruusta auttavat varmasti rohkaistumaan kokeilemaan näitä asioita yhdistystoiminnassa.

Tein opinnäytetyöni hyvin lyhyellä aikajänteellä, mikä oli lopulta kuitenkin parempi vaihtoehto kuin monen kuukauden prosessi. Alle kuukauden aikana työskentelyn aikatauluttamiseen ei tarvinnut käyttää aikaa, sillä ainoa vaihtoehto oli jatkuva, säännöllinen työn edistäminen. Myös työn rajaus olisi voinut pitemmällä aikajänteellä helposti laajentua turhan kunnianhimoiseksi opinnäytteen vaatimukseen nähden. Opinnäytetyön työstäminen nopeassa aikataulussa päätoimisen ja kokoaikaisen työn ohella on kuitenkin raskasta, joten sitä en suosittelisi muille.

Lähteet

Aluehallintovirasto 2020. Rahanpesulain valvonta. Luettavissa: <https://www.avi.fi/web/avi/rahanpesulain-valvonta>. Luettu 27.5.2020

Arpajaislaki 23.11.2001/1047. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011047>. Luettu 25.5.2020

Arpajaisverolaki 26.6.1992/552. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920552>. Luettu 25.5.2020

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501>. Luettu 6.6.2020

Digi- ja väestötietovirasto s.a. Katso-tunnistus. Luettavissa: <https://dvv.fi/katso-tunnistus>. Luettu 17.5.2020

Digi- ja väestötietovirasto s.a. Suomi.fi-tunnistus. Luettavissa: <https://dvv.fi/tunnistus>. Luettu 17.5.2020

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>. Luettu 18.5.2020

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>. Luettu 18.5.2020

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä 28.6.2017/444. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170444>. Luettu 27.5.2020

Laki tulotietojärjestelmästä 12.1.2018/53. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180053>. Luettu 6.6.2020

Laki Verohallinnosta 503/2010. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100503>. Luettu 25.5.2020

Loimu, K. 2012. Yhdistystoiminnan käsikirja. Alma Talent. Helsinki. Luettavissa: <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/teos/DAFBEXGTFF#>. Luettu 17.5.2020

Patentti- ja rekisterihallitus s.a.a. Yhdistysrekisteri. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>. Luettu 17.5.2020

Patentti- ja rekisterihallitus s.a.b. Yhdistysrekisteri uudistui 18.9.2019. Luettavissa: https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisteri_uudistuu.html. Luettu 17.5.2020.

Rahankeräyslaki 31.3.2006/255. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2006/20060255>. Luettu 22.5.2020

Rahanpesun selvittelykeskus s.a. Luettavissa: <https://www.poliisi.fi/rahanpesu>. Luettu 27.5.2020

Rydman, E. & Tukia, J. 2019. Rahapelilainsäädäntöä koskeva esiselvitys. Sisäministeriön julkaisuja 2019:25. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-266-1>. Luettu 25.5.2020

Sisäministeriö 2020. Arpajaislain uudistuksen tavoitteena rahapelihaittojen entistä parempi ehkäisy ja vähentäminen. Luettavissa: https://intermin.fi/artikkeli/-/asset_publisher/arpajaislain-uudistuksen-tavoitteena-rahapelihaittojen-entista-parempi-ehkaisy-ja-vahentaminen. Luettu 24.5.2020

Sisäministeriö s.a. Rahankeräys. Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/rahankerays>. Luettu 23.5.2020

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151141>. Luettu 19.5.2020.

Tomperi, S. 2019. Käytännön kirjalpito. Edita Publishing Oy. Helsinki. Luettavissa: <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789513776237>. Luettu 18.5.2020

Tulorekisteri 2018. Tulorekisteri kokoaa tulotiedot yhteen paikkaan. Luettavissa: <https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meistä/yhteystiedot/medialle/lehdistotiedotteet2/tulorekisteri-kokoaa-tulotiedot-yhteen-paikkaan2/>. Luettu 6.6.2020

Tulorekisteri 2019. Kustannusten korvausten ilmoittaminen tulorekisteriin. Luettavissa: <https://www.vero.fi/tulorekisteri/yritykset-ja-organisaatiot/suorituksen-maksajat/palkkatiedot/kustannusten-korvaukset/>. Luettu 6.6.2020

Tulorekisteri 2020. Näin yhdistys ja säätiö ilmoittavat palkkatiedot tulorekisteriin. Luettavissa: <https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meistä/tietoa-tulorekisteristä/esitysjakoulutusmateriaalit/yhdistykset-ja-säätiöt/>. Luettu 6.6.2020

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>. Luettu 1.6.2020

Verohallinto 2020a. Apurahojen, stipendien ja tunnustuspalkintojen verotus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48885/apurahojen-stipendien-ja-tunnustuspalkintojen-verotus2/>. Luettu 1.6.2020

Verohallinto 2017. Arpajaisten verotus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47986/arpajaisten-verotus/>. Luettu 25.5.2020

Verohallinto 2019a. Palkintojen verotus Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/75204/palkintojen-verotus2/>. Luettu 1.6.2020

Verohallinto 2020b. Verotusohje yleishyödyllisille yhteisöille. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47999/verotusohje-yleishyodyllisille-yhteisöille2/>. Luettu 2.6.2020

Verohallinto 2020c. Yhdistyksen ja säätiön tuloverotus - verovuosi 2020. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/verovuosi-2020/>. Luettu 7.6.2020

Verohallinto 2019b. Yleishyödyllisten yhteisöjen ja julkisyhteisöjen vapaaehtoiminnan ennakkoperintäkysymykset. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48059/yleishyodyllisten-yhteisöjen-ja-julkisyhteisöjen-vapaaehtoiminnan-ennakkoperintäkysymykset3/>. Luettu 1.6.2020

Verohallinto 2019c. Yleishyödyllisten yhteisöjen verotus – usein kysyttyä. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/yleishyodyllisten_yhteisöjen_verotus__u/. Luettu 7.6.2020

Yhdistyslaki 26.5.1989/503. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503>. Luettu 17.5.2020.